



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina**

**Pirhing, Ehrenreich**

**Dilingæ, 1690**

§. IV. Quænam privilegia exemptionis à decimis sint concessa religiosis, vel etiam Clericis, jure communi?

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

## §. III.

An quis per privilegium possit  
eximi ab obligatione solvendi decimas,  
& per quem?

**P**apa potest quidem valide de potestate absoluta præceptum sive obligationem solvendi decimas, quoad omnes Christianos tollere, modò ministris Ecclesiæ de congrua sustentatione provisum sit, cum hæc obligatio, qua talis, non ex jure divino, sed Ecclesiastico proveniat: vix tamen videtur causa sufficiens excogitari posse, hujus tam universalis abrogationis licitè faciendæ. Quodd tamen per speciale privilegium particulari personæ concessum, vel per generale toti communitati alicui concessum possit immunitas à decimis obtineri, vel à Papa, vel à jure communi, probant nimis manifestæ experientiæ, cum talis relaxatio nec præjudicet aliis, qui decimas solvere debent, nec contrarietur juri divino. Hanc autem exemptionem non Episcopi, aut alii Prælati inferiores concedere possunt, sed solus Summus Pontifex, cum illi contra jus commune disponere non possint, possit autem hic.

## §. IV.

Quanam privilegia exemptionis  
à decimis sint concessa religiosis, vel  
etiam Clericis, jure communi?

**D**e jure communi antiquo Monachi seu religiosi, imò & Clerici regulares in communi viventes, sunt exempti à solvendis decimis etiam prædialibus, ex illis scilicet prædiis, quæ propriis mani-

bus seu laboribus, aut sumptibus excolunt. Quod tamen commune & universale privilegium per jura posteriora multum restrictum fuisse ex c. ex parte 10. h. 2. patet (ubi hæc exemptio, in quantum religiosos omnes concernebat, concessa tantum fuit quoad novalia, quæ propriis manibus, aut sumptibus excolebant, & ad nutrimenta animalium suorum sive pascua, ac hortos) & adhuc amplius per c. Nuper 34. h. 2. ubi decrevit Innocentius III. in Concilio generali Lateranensi, ut religiosi impofterum de bonis & prædiis, quæ post dictum Concilium acquisiverunt, etiam si propriis manibus aut sumptibus excolant, decimas solvant illis Ecclesiis, quibus solvi ex talibus prædiis decimæ debebant, antequam ad religiosos prædia talia pervenerint, nisi aliter cum ipsis Ecclesiis componant (tum ut ne occasione privilegiorum nimium graventur Ecclesiæ parochiales, tum ut Ecclesiarum Prælati & Rectores promptiores sint ad jura religiosorum defendenda contra violatores) etiam si ea prædia prodote & fundatione seu sustentatione monasterij aut Ecclesiæ sint assignata, cum enim talia acquisita cum suo onere transfereant, & prius, antequam ad monasterium devenerint, onus decimarum habuerint, consequenter mirum non est, si cum onere hoc suo ad religiosos transiverint, si aliunde privilegiati non sint. Sicuti tamen hoc c. Nuper non extendit se ad novalia, quæ post Concilium Lateranense suis laboribus aut sumptibus excolunt religiosi, ob odiosam restrictionem, quæ nullam de novalibus mentionem facit & consequenter, non ob-



stante *c. Nuper*. immunes sunt religiosi vi capituli ex parte: à solvendis decimis ex novalibus, suis laboribus, aut sumptibus post Lateranense etiam excultis, ita constitutioni illi in *sis. capit. Nuper factæ*, non derogatur per concessa postmodum religiosi privilegia, nisi per clausulam specialem, derogantem omni contrariæ constitutioni, sub expressis verbis, in Concilio etiam generali facta, ob defectum scilicet intentionis in concedente privilegium, prout passim docetur de constitutionibus in Generali aliquo Concilio factis: & hinc si hodie concedatur religioso ordini privilegium immunitatis à solvendis decimis, absque speciali derogatione *c. Nuper*. extendit quidem se tale privilegium, ut de prædiis non teneantur solvere decimas hi religiosi, si, antequam ad illos talia prædia devenerunt, nullæ ex illis solutæ fuerunt decimæ, non tamen extendit se ad prædia, ex quibus decimæ solutæ fuerunt, antequam ad religiosos prædia talia devenerunt: si verò in concessione immunitatis hujus expressè derogeretur *c. Nuper*, vel omni contrariæ constitutioni, in Concilio Generali etiam factæ, immunes erunt religiosi tales à dandis decimis, etiam si prius, quàm ad illos talia prædia devenerunt, decimæ ex illis solutæ fuerunt.

## §. V.

De interpretatione privilegij exemptionis à decimis solvendis.

Primo privilegium, quo à Sede Apostolica aliqui in genere exemptuntur à solvendis decimis, intelligi non debet de prædiis conductitiis, prout sumitur ex

*c. Dilecti* 8. h. 1. quia privilegium Principis, quatenus cedit in alterius præjudicium, strictè interpretari oportet, ut grave damnum inferatur tertio, et graviter nocere non intendit, qui privilegium concedit, Pontifex.

Non extendit se Privilegium hoc immunitatis, ad agros v. g. & fundos, quos alii excolendos in Emphyteusio v. g. aliter propriè elocant, quod etiam decimæ solvi debeant à colonis v. g. prout ex *c. Licet* 11. h. 1. & ex *Clementis eodem* tum ob rationem paulo antedictam, tum quòd verba privilegij pleneque tantum eximant à decimis solvendis ex prædijs, quæ propriis laboribus, aut sumptibus excolunt, quorum natura fit in casu hoc: si tamen privilegium esset reale, & diceret, *eximi prædiorum talium ab onere solvendarum decimarum*, tum in tali casu etiam elocata ab his religiosi prædia gauderent concessâ immunitate, cum prædia etiam elocata sub dominio talium religiosorum manerent.

Tertio privilegium talis exemptionis, quamvis ex parte eorum, quibus dicitur tale privilegium, favorabile esse potest, quatenus scilicet favet religioni absolute tamen odiosum potest esse, & consequenter strictè interpretandum, tum quia juri communi derogat, tum quia cedit in præjudicium tertij, Ecclesiarum scilicet Parochialium, parochiarum &c. & hinc id ita intelligendum est, ut ultra verborum propriam, & usitam significationem, extendi non debeat, etiam ob majoritatem rationis, & si nulla exceptio aut limitatio apponitur, omnia quidem comprehendat, si usitata signifi-